

Besluit **Accreditatiebesluit met een positief eindoordeel voor de opleiding Master of Science in de maritieme wetenschappen (master na master) van de Universiteit Antwerpen**

Samenvattende bevindingen en overwegingen

datum	De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming op de onderstaande elementen uit het
1 augustus 2016	visitatierapport.
onderwerp	
Accreditatiebesluit (004953)	Op 11 en 12 mei 2015 werd de master-na-masteropleiding maritieme wetenschappen van de Universiteit Antwerpen, in het kader van een onderwijsvisitatie op haar kwaliteit
bijlagen	geëvalueerd door een commissie van onafhankelijke experts. In deze samenvatting, die
4	een momentopname weergeeft, worden de belangrijkste bevindingen van de commissie opgelijst.

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau

De visitatiecommissie (commissie) beoordeelt het beoogd eindniveau als voldoende.

De master-na-masteropleiding wordt georganiseerd door het Departement Transport en Ruimtelijke Economie (TPR). Dit is één van de acht departementen binnen de Faculteit Toegepaste Economische Wetenschappen (TEW) van de Universiteit Antwerpen. In 2013-2014 telde de opleiding 47 studenten.

De opleiding wil bijdragen tot een brede visievorming voor mensen die nadien topfuncties in de haven-, maritieme en transportwereld uitoefenen. De opleiding streeft ernaar een wetenschappelijke en praktijkrelevante opleiding te bieden, met aandacht voor de drie grote pijlers van het maritieme gebeuren, namelijk de economische, juridische en in tweede orde ook technische pijler, allemaal ingebed in een internationaal en toegepast kader. De opleiding houdt goed voeling met de ontwikkelingen in de praktijk. De opleiding richt zich in eerste instantie op pas afgestudeerden met een masterdiploma, die een Nederlandstalige academische transportopleiding willen volgen. De opleiding beoogt een internationale focus, maar heeft de keuze gemaakt om vast te houden aan het Nederlands als onderwijstaal. Het ambitieniveau van de opleiding zou mogen verhoogd worden om studenten toe te laten het maximum uit de opleiding te halen. Ook zou het profiel van de opleiding nog verder kunnen aangescherpt en gedifferentieerd worden ten opzichte van de andere opleidingen die in het domein van de Maritieme Wetenschappen aangeboden worden. De opleiding zou ook meer in internationaal verband kunnen benchmarken, om te leren van andere opleidingen in hetzelfde domein.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces als voldoende.

Pagina 2 van 9 Het studieprogramma omvat 60 studiepunten en kent een nauwe betrokkenheid van het beroepenveld. In het eerste deel volgen de studenten een aantal verplichte, algemene opleidingsonderdelen (30 studiepunten). In het tweede deel kunnen de studenten deze verplichte opleidingsonderdelen volgens hun interesse aanvullen met 15 studiepunten aan keuzeopleidingsonderdelen. Tot slot maken de studenten een masterproef ter waarde van 15 studiepunten. Op twee na worden alle opleidingsonderdelen uit de opleiding ook aangeboden binnen de masteropleiding Zee- en Vervoerrecht. Het feit dat opleidingsonderdelen in een master-na-masteropleiding samen gedoceerd worden met een andere opleiding met een andere finaliteit en een andere instroom, maakt het moeilijk om de nodige diepgang te realiseren doorheen de opleiding. Indien de opleiding haar doelstellingen volledig waar wil maken, is het van belang om een significant deel van de opleidingsonderdelen specifiek te kunnen invullen in functie van de doelstellingen van de opleiding en aansluitend bij de voorkennis van de eigen studenten. Terwijl een deel van de keuzevakken eerder verbredend zijn, zou in de opleiding dieper kunnen ingegaan worden op state-of-the-art transportmodellen.

Het transportgebeuren alsook specifiek het maritiem transport zijn een internationaal gebeuren. Deze internationale dimensie wordt in de opleiding op verschillende manieren geïntegreerd, onder meer door gastlezingen van internationaal gerenommeerde professoren, excursies en deelname aan de door het departement georganiseerde internationale congressen. Door de keuze voor het Nederlands als onderwijstaal blijft de internationalisering qua studentenpopulatie beperkt tot enkele Nederlandse studenten. Er wordt ook geen uitwisseling voorzien met studenten uit de Engelstalige ITMMA-opleidingen.

De opleiding staat open voor de houders van een diploma van master in de (toegepaste) economische wetenschappen en sociaaleconomische wetenschappen. Andere studenten dienen vanaf het academiejaar 2015- 2016 een voorbereidingsprogramma te volgen maar dat zou meer op maat kunnen ingevuld worden. Nu gaat het om zeer algemene inleidende opleidingsonderdelen die wel een algemene basis bieden, maar niet specifiek gericht zijn op studenten die een master-na-master in de maritieme wetenschappen willen volgen.

De opleiding doet inspanningen om diversiteit aan te brengen in de werkvormen die in de verschillende opleidingsonderdelen worden toegepast. Er wordt gebruik gemaakt van hoorcolleges, oefeningensessies, seminars, begeleide zelfstudie alsook opdrachten en excursies. Een goede praktijk is het Maritime Business Game, een simulatiespel dat in samenwerking met de TU Delft werd uitgewerkt met als doel de studenten dichterbij de maritieme en logistieke praktijk te brengen. Verder wordt in het seminarie Maritieme Technologie bij het uitwerken van de seminariepapers nauw samengewerkt met bedrijven, inclusief excursies (containerterminals DP World en BCTN, bezoek stukgoedterminal ZuidNatie).

In het eerste semester wordt er vooral gedoceerd, terwijl de opdrachten en groepswerken geconcentreerd zijn in het tweede semester, wanneer studenten ook hun masterproef moeten afwerken. Hierdoor is de balans qua studielast tussen beide semesters in onevenwicht.

Alle studenten hebben in hun vooropleiding al een masterproef afgelegd en hebben dus al bepaalde onderzoeksvaardigheden aangetoond. In de masterproef wordt daarom de nadruk gelegd op de inhoudelijke en analytische bijdrage. Sommige studenten betreuren dat het schrijven van een Engelstalige masterproef allesbehalve aangemoedigd wordt. Gezien de

Pagina 3 van 9 nadruk van de opleiding op internationalisering en het internationale werkveld zouden sommige studenten een Engelstalige masterproef een meerwaarde voor de opleiding vinden.

Het is een taak van alle betrokkenen bij het onderwijs om, binnen hun competentiegebied, de studenten vakinhoudelijk te begeleiden. Studenten kunnen doorgaans in eerste lijn terecht bij de lesgevers. Om het doorstroomrendement van de opleiding te garanderen en te verbeteren kunnen de studenten op studie- alsook studietrajectbegeleiding rekenen. Naast deze facultaire diensten, speelt ook de opleidingsverantwoordelijke een grote rol in de studie- en studietrajectbegeleiding van de opleiding. Zij blijft voor de studenten de eerste persoon bij vragen en problemen m.b.t. de opleiding of opleidingsonderdelen. Voor problemen op persoonlijk of sociaal vlak kunnen de studenten terecht bij een specifieke sociale begeleider van de universiteit.

Het panel vindt een meer systematische aanpak van de kwaliteitszorg binnen de opleiding noodzakelijk. Alhoewel reeds een aantal processen werden geformaliseerd, verloopt veel overleg nog informeel.

De opleiding maakt gebruik van lokalen op de Stadscampus. De diversiteit aan lokalen zorgt ervoor dat de opleiding kan inspelen op de groepsgrootte en specifieke didactische werkvormen. De lokalen beschikken over de nodige faciliteiten. Qua bibliotheekvoorzieningen kunnen studenten gebruik maken van de bibliotheek voor Humane en Sociale Wetenschappen. Daarnaast kunnen studenten ook permanent via VPN-verbinding gebruik maken van tal van elektronische bronnen. Het Departement beschikt bovendien over een eigen en extern verworven verzameling van data gerelateerd aan de maritieme- en transportsector die het voor seminars of masterproeven ter beschikking stelt.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau als voldoende.

In de opleiding worden de kerncompetenties onder meer met schriftelijke en mondelinge examens (al dan niet met schriftelijke voorbereiding) getoetst. Verder wordt bij diverse opleidingsonderdelen ook permanente evaluatie toegepast. Seminars worden vaak aan de hand van een werkstuk (al dan niet met presentatie) getoetst. Bij het vak Maritieme- en Haveneconomie maakt het Maritime Business Game onderdeel van de beoordeling uit. In de seminars Vervoerrecht en Maritieme Technologie wordt gewerkt met het debatexamen. Er wordt algemeen eerder met evaluatievormen gewerkt waarbij de student zijn competenties integraal kan toepassen en tonen (zoals examens met open vragen en werkstukken). Er is echter nog werk om het toetsbeleid systematisch te implementeren. Er wordt veel beroep gedaan op informele contacten om de toetsing aan en bij te sturen.

Alle informatie over de gehanteerde evaluatievorm en beoordelingscriteria vinden de studenten terug in de cursusinformatie. Aan de docenten wordt bovendien gevraagd tijdens de eerste les aan de studenten mee te delen op welke wijze zij zullen worden geëvalueerd en op welke wijze het evaluatiecijfer wordt bepaald. Na elke deliberatie worden een aantal dagen voorbehouden waarin de studenten hun examens individueel kunnen bespreken met docenten en assistenten.

Pagina 4 van 9 De beoordeling van de masterproef gebeurt op basis van volgende algemene criteria: de kwaliteit van de gebruikte informatie, de probleemoplossende onderzoekshouding en adequate onderzoeksmethode, schriftelijke en mondelinge rapportage en verdediging, de persoonlijke inbreng van de student en de kritisch wetenschappelijke reflectie en maatschappelijke en/of ethische reflex alsook het niveau van synthese en integratie die de student toont. Op basis van deze criteria werden 19 sub-criteria geformuleerd, waarop de student wordt beoordeeld (zeer goed, goed, voldoende, onvoldoende, n.v.t.). De evaluatie van de masterproef gebeurt op twee niveaus: het proces en het uiteindelijke product. Het proces wordt enkel door de promotor geëvalueerd die de student bij zijn masterproef opvolgt en telt mee voor 20% van het eindresultaat. De beoordeling van het product van de masterproef (80% van het eindresultaat) gebeurt door een commissie bestaande uit de promotor en één assessor, eventueel aangevuld met de copromotor. Deze laatste heeft een raadgevende stem. Op basis van de examens en masterproeven kan geconcludeerd worden dat de leerresultaten op masterniveau worden getoetst.

De afgelopen drie academiejaren behaalden ongeveer tachtig procent van de afgestudeerden het diploma binnen het jaar. Studenten die langer over de opleiding doen, kiezen hier vaak bewust voor en volgen de opleiding in combinatie met een job.

Uit een alumnibevegraging blijkt bovendien dat afgestudeerden van de opleiding relatief snel aan een baan raken: 94% van de studenten die op de bevraging hebben geantwoord, waren op het tijdstip van de bevraging aan het werk. Voor het krijgen van een job bleek de kennis van de sector die in de opleiding wordt verworven, naast motivatie van de student bij de aanwerving het belangrijkste criterium was. De alumnibevegraging leert verder dat van de bevroagde alumni circa 31% terecht komen in algemene transportbedrijven zoals DHL supply Chain of Manuport Logistics, 38% in maritieme bedrijven zoals MSC of beleidsinstanties zoals Waterwegen en Zeekanaal, en 31% in niet-transport of maritiem gerelateerde bedrijven. Hier moet echter worden opgemerkt dat van die laatsten, 80% wel transportgerelateerde posities bekleedde (bv. IT consultant voor de logistieke en maritieme sector, distributieverantwoordelijke binnen een groot retailbedrijf, enz.). Wel heeft de commissie vastgesteld dat de contacten met alumni weinig systematisch worden onderhouden. De commissie ondersteunt tevens het pleidooi van studenten, alumni en het werkveld om de lat hoger te leggen en te komen tot een echte specialistenopleiding.

Eindoordeel commissie

De commissie heeft vastgesteld dat de opleiding Master of Science in de maritieme wetenschappen (master na master) voldoet aan alle generieke kwaliteitswaarborgen. Ze beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie.

Bevindingen NVAO

- Het visitatierapport is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Kader voor de opleidingsaccreditatie 2de ronde (8 februari 2013);
- De commissie heeft voor de externe beoordeling het visitatieprotocol gevolgd zoals vastgesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (augustus 2013);
- Het visitatierapport geeft inzicht in de samenstelling van de commissie;
- Het visitatierapport bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

Besluit¹

betreffende de accreditatie van de Master of Science in de maritieme wetenschappen (master na master) van de Universiteit Antwerpen.

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit:

Met toepassing van de Codex Hoger Onderwijs, in het bijzonder de artikelen II.133-II.149, besluit de NVAO accreditatie te verlenen aan de opleiding Master of Science in de maritieme wetenschappen (master na master) georganiseerd door de Universiteit Antwerpen. De opleiding wordt aangeboden te Antwerpen zonder afstudeerrichtingen. De kwaliteit van de opleiding is voldoende.

De accreditatie geldt van 1 oktober 2016 tot en met 30 september 2024.

Den Haag, 1 augustus 2016

De NVAO
Voor deze:

Marc Luwel
(bestuurder)

¹ Het ontwerp van accreditatiebesluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij e-mail van 14 juli 2016 heeft de instelling laten weten geen opmerkingen te hebben.

Pagina 6 van 9 **Bijlage 1: Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het globaal oordeel van de NVAO weer, alsook het eindoordeel.

Generieke kwaliteitswaarborg

Oordeel	
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsproces	Voldoende
3. Gerealiseerd eindniveau	Voldoende
Eindoordeel opleiding	Voldoende

Naam instelling	Universiteit Antwerpen
Adres instelling	Prinsstraat 13 B-2000 ANTWERPEN
Aard instelling	ambtshalve geregistreerd
Naam associatie	Associatie Universiteit en Hogescholen Antwerpen (AUHA)
Naam opleiding (Graad, kwalificatie, specificatie)	Master of Science in de maritieme wetenschappen
Niveau en oriëntatie	Master na master
Bijkomende titel	Master of Science in de maritieme wetenschappen
Opleidingsvarianten: – Afstudeerrichtingen – Studietraject voor werkstudenten	Geen
Onderwijstaal	Nederlands
Vestiging(en) opleiding	Antwerpen
Studieomvang (in studiepunten)	60
Vervaldatum accreditatie, tijdelijke erkenning of erkenning nieuwe opleiding	30 september 2016
Academieja(a)r(en) waarin opleiding wordt aangeboden ²	2015 – 2016 en volgende
(Delen van) studiegebied(en)	Economische en toegepaste economische wetenschappen
ISCED benaming van het studiegebied	0419 Business and administration not elsewhere classified

² Betreft het lopende academiejaar, op het ogenblik van de accreditatieaanvraag

1. Gespecialiseerde kennis van en inzicht hebben in het domein van de maritieme, haven- en transportgerelateerde bedrijfskunde, mede opgebouwd door ervaring vanuit de vervoers- en havenwereld en de juridische praktijk.
2. De verworven wetenschappelijke kennis en vaardigheden aanwenden om haalbare oplossingen voor concrete bedrijfsgerichte problemen uit te werken en te implementeren.
3. De verworven wetenschappelijke kennis en vaardigheden aanwenden om bedrijfseconomische beleidsbeslissingen inzake haven en vervoer voor te bereiden, te nemen en op te volgen in de brede maritieme, haven- en transportsector.
4. Binnen de grenzen van de eigen competenties een verantwoordelijke rol opnemen in verschillende functies binnen nationale en internationale bedrijven uit de maritieme en havensector.
5. Een kritische persoonlijke positiebepaling ontwikkelen met betrekking tot de interactie tussen haven-vervoer en de samenleving en de impact van deze interactie op maatschappelijke structuren en het functioneren van bedrijven en organisaties correct evalueren.
6. Bedrijfskundige inzichten en hedendaagse ontwikkelingen binnen een geglobaliseerde economie kritisch beschouwen vanuit een ethisch perspectief, met aandacht voor de relevantie van de positie van een manager in de samenleving.
7. Zelfstandig een onderzoeksvraag formuleren, een onderzoeksplan opzetten en uitvoeren en de onderzoeksresultaten kritisch evalueren op het niveau van een beginnend onderzoeker in de maritieme wetenschappen.

Voorzitter:

- Prof. dr. Bart Jourquin, professor Université Catholique de Louvain, Mons (FUCaM); vice rector UCL Université Catholique de Louvain, en voorheen rector FUCaM, directeur van de Louvain school of management;

Leden:

- Prof. dr. Marno Verbeek, professor of Finance, Rotterdam School of Management, Erasmus University Nederland;
- Prof. dr. Eric Verhoef, visiting prof. at Institute of Transport Studies, University of Leeds, member Faculty Board, Research director / vice-dean, VU University of Amsterdam, Fellow at Tinbergen Institute Amsterdam / Rotterdam;
- Dhr. Mathias Closset, Student Bachelor Handelsingenieur, KU Leuven (student-lid).

Pieter-Jan Van de Velde, stafmedewerker kwaliteitszorg verbonden aan de Cel Kwaliteitszorg van Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (tot 31 december 2015) en Klara De Wilde, coördinator kwaliteitszorg verbonden aan de Cel Kwaliteitszorg van Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (vanaf 1 januari 2016), traden op als projectbegeleider en secretaris van deze visitatie.